

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOOP, Pretoriusplein 3^m
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
Lijnbaansgracht 304^a
Amsterdam.

• VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. •

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd.
Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct.

Advertentiën per regel 10 cent. Bij abonnementen speciaal tarief.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTELJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: Drievoudig Verbond. — De Balkan-Oorlog en de Internationale. — De Nieuwe Kracht. — De taal der diplomaten. — Indiëse Brieven. — Klassemoraal en nog wat. — Nabetrachting. — Uit de Partij. — Ingezonden. — Uit de Afdelingen. — Korrespondentie. — Advertentiën.

De Internationale

houdt a.s. Zondag, 's middags 1 uur, een groote protest-meeting **TEGEN DE DREIGENDE OORLOG** in het Paleis voor Volkslijft te Amsterdam. **Het spreekt vanzelf dat geen klassebewust arbeider, en zeker geen partijgenoot, daar mag ontbreken. Sprekers zijn: de Duitse Socialist Molkenbuhr, een Belg en een Nederlander.**

Een drievoudig verbond.

Er was in den goeden ouden tijd iemand in de S. D. A. P., van wien men zeide, dat hij altijd vijf jaar bij zijn tijd ten achter was. Er was inderdaad iets van aan. Het kon gebeuren, dat door hem in een oud partij- of vakblad, toevalligerwijze op dit late tijdstip nog ingezien, ontdekkingen werden gedaan, die als het laatste nieuws der wereld moesten worden verkondigd, en die zich dan vaak uitte in den vorm van seriën artikelen, op zichzelf soms lezenswaard, doch bordurend op een eenigzins verouderd thema. En geen afdeling, waarin deze spreker dan optrad, ontging zijn noodlot. Overal werd het stokpaardje van stal gehaald.

't Was op zichzelf niet te verwonderen. De praktische strijd in de S. D. A. P., noch daarbuiten, kon dezen spreker en schrijver maar zelden beroeren. Hij leefde niet in den strijd, doch in Het Gooi. De ingewijde lezer kent hem reeds: 't Is van der Goes. Zijn onuitgegeven verweerschrift tegen Troelstra en de S. D. A. P., waarvan de inhoud geheimelijk aan enkele genummerde partijgenooten werd toevertrouwd, zal als eenige onvolprezen strijdtaktiek tegen 't revisionisme zijn grootste glorie blijven.

Kan 't verwondering baren, dat ook thans deze Weekbladredacteur iets vernomen heeft van pogingen tot herstel der eenheid tusschen S. D. A. P. en S. D. P. na Deventer? Zeer zeker niet. En ijdele waan zou 't zijn te meenen dat deze schrijver met zijn studie der historie reeds tot het heden zou gevorderd zijn. Van 't geen na Deventer in de S. D. A. P. is geschied, zijn wel is waar eenige zeer flauwe geruchten tot hem doorgedrongen; 't schijnt zelfs dat de zeeliedenstaking de dorre heide met haar adem heeft geschroeid; doch overigens is 't er in 't Gooi sinds Deventer niets meer voorgevallen, en wacht 't op nadere historische onderzoekingen van dezen onderzoeker, of er werkelijk iets is geschied.

In de eerste plaats zouden we dan ook de partijgenooten, die zoo welwillend zijn dezen propagandist van 't verleden hunne correspondenties in zake den noodlottigen toestand onzer partij te zenden, wel willen in overweging geven, met deze eigenschappen rekening te houden. Verleden en heden zullen zich anders op de meest zonderlinge wijze samenhechten.

Want 't is niet te ontkennen, dat deze propagandist van 't verleden, ook in onze partij, zij 't een zeer beperkte, dan toch eenige aanhang heeft. En 't eigenaardige van 't feit is, dat ook zij nochthans leven kort na 't Deventer congres. Verder gaat bij hen ook de historie nog niet. Ze zouden nog wel

verder achteruit willen, en doen alsof ook Deventer niet hadde bestaan, doch 't gaat niet. Hun negatief geheugen schiet te kort. En ze zweven met v. d. Goes in 't troosteloze verleden, daar zoekend naar een eenheid, die slechts in de toekomst ligt.

* * *

Zoo ontstond een triple alliantie. Tot het verbond trad nl. een derde toe, de integrale leider der reformisten, Troelstra, opgeroepen door een eenzamen R'damschen partijgenoot.

Practisch man van zaken begreep deze onmiddellijk de waarde dezer actie. Hij wist, zeker na de zitting van 't Int. Bureau, doch ook reeds vóór dien, dat van eenheid geen sprake was. Tegen *onderwerping* waren zijnerzijds natuurlijk geen bezwaren, doch zijn kennis der werkelijkheid zag maar al te zeer den onverwoestbaren grondslag onzer partij, waartegen al zijn wapenen gefaald hadden. En de verkiezingen in 't vooruitzicht — met het socialisme tegenover zich — daartegenover was elke poging tot verzwakking der S. D. P. welkom.

Zoo werd dan onmiddellijk de vrije propaganda voor de marxistische theorie en praktijk in die partij, de eenige voorwaarde waarop de eenheid ooit kan tot stand komen, afgesneden, en de rest overgedragen aan de gewillige marxistische dienstknechten van het revisionisme. Aldus had thans voor v. d. Goes het «met de Tribune gewapend, over te gaan naar de S. D. A. P., geen redelijken zin meer.» Hoort, Meester, hoort! Deze Marxist onderstelt «een verandering van gezindheid bij de afgescheidenen». Eigen veranderde gezindheid is hem ontgaan, aan den man, die na Deventer niets meer heeft zien gebeuren, terwijl toch 't gebeurde vóór Deventer er mee vergeleken kinderspel mag heeten.

Hij ziet zoo min 't verval van zijn eigen partij, als zijn eigen verval. Zoo iemand is inderdaad voor 't revisionisme bruikbaar geworden, als redacteur van het verleugende «buitenland» van Het Volk. Hij ziet slechts in het revisionisme nog «de werkelijke socialistische beweging van onzen tijd en ons land.» Hij is met R. Kuiper en zoo vele anderen geworden tot den pseudo-theoretisch-marxistischen verdediger van de revisionistische praktijk.

Het zoo beroemde «bittere einde», waarop de eerstgenoemde groep partijgenooten wachtende is, heeft ook indruk gemaakt op v. d. Goes. De algemeene verkiezingen zullen ons ineentosten, «als een verzwakt gestel door overspanning van krachten.» Dat einde wil hij voorkomen. Hij make zich niet al te ongerust. Voor ons zijn de verkiezingen geen doel, zooals in zijn partij, doch in hoofdzaak middel voor socialistische propaganda. Ge zult ons niet al te kwalijk duiden, dat wij geen wapenstilstand met u aangaan, terwijl slechts *onze* wapenen rusten; dat wij de socialistische scholing in de Marxistische praktijk niet stop zetten ter wille van de revisionistische zeteljacht, wij die die marxistische praktijk zullen stellen tegen de uwe, en 't oordeel daarover zullen laten aan 't proletariaat. Wij zijn heusch minder bang voor de weinige stemmen, die wij zullen halen, dan gij bevreest behoortet te zijn voor de vele, die uwe partij mogelijk vergaart.

Een ding staat voor ons vast, d.i. onze taak, die gij niet kunt vervullen in uwe partij, waar volgens v. d. Waerden thans de meeningsvrijheid bestaat; uwe partij, waarin volgens hem de Marxistische kritiek

afneemt, omdat ze minder noodig is; uwe partij, die volgens hem naar links groeit, terwijl ze zich van een Sociaaldemocratische partij vervormt heeft tot een „Arbeiderspartij”. Daartegenover staat onze taak vast. Ze stond vast in uwe partij; ze staat vast daarbuiten en ze zal ook vast moeten blijven in een misschien komende eenheid.

* * *

Want wij zien die eenheid niet. Gij, weekblad-marxisten, zijt in deze geen factor, al meent gij daarvoor bruikbaar te zijn. Dat zijt ge slechts voor 't revisionisme, tot meerdere eere. De vraag is slechts: wat wil 't revisionisme? Dat kent geen Marxistische vrijheid; dat kent slechts marxistische onderwerping, duldt slechts een marxisme dienstbaar aan de reformistische praktijk; dat duldt slechts uw marxisme, omdat 't haar steunt in elk opzicht, vooral ook tegenover ons. Wat gij nog hebt aan „macht” en „invloed”, dankt ge ons. Wat ge verliest aan strijddarakter en inzicht, dat dankt ge het reformisme. Uw weekblad is ons geen doorn in 't oog. Wij bestrijden 't slechts zelden, omdat 't geen betekenis heeft voor de Marxistische strijd.

Wij hebben geduld. Ook in Nederland verscherpen zich de klassetegenstellingen. Ook hier bestaat en ontstaat een leger van groot-industriele en andere revolutionaire arbeiders, die voor 't socialisme moeten gewonnen worden, en niet kunnen gewonnen worden door de huidige arbeiderspartij, die steeds meer den socialistischen strijd verlaat, steeds meer de proletarische eenheid verscheurt. Zeker, langzaam — maar langzaam en zeker — zullen we daar het socialisme brengen, bij die groepen vooral, die voor geen socialisme vatbaar zijn. Die taak zou misschien door ons kunnen zijn vervuld in de arbeiderspartij; het reformisme en gij, weekblad-marxisten, hebt het niet gewild.

En zullen ons op ons moeilijke pad enkelen verlaten, wij hebben 't voorzien; wij zijn 't slechts, die de sociaal-democratische partij uitmaken, en de kern van doelbewuste, ernstige strijders, al is ze nog niet groot, ze is reeds gevormd. 't Moge ons misschien van een enkele die heengaat spijten — velen zullen 't er heusch niet zijn en voor den strijd hebben ze geen betekenis — we zullen met geen kleiner aantal gaan werven, gaan propageeren, gaan arbeiden aan onze taak, zeker van onzen groei die komen moet, ondanks alles.

Er is slechts één macht, die in staat zal kunnen zijn, die werkelijke eenheid tot stand te brengen, die geen schijn maar wezen zal zijn. Die macht is onze eigen macht. Slechts daarvoor bukt het revisionisme; slechts dit vreest het, zooals het thans de gevolgen van haar onsocialistisch optreden bij de verkiezingen vreest, en daarvoor de schijneenheid gepredikt wordt door «Volk» en Weekblad.

Welaan, partijgenoten. Aan den arbeid dan! Ge kent onze moeilijke, maar schoone taak:
Op voor de sociaal-demokratie!

DE DUURTE

door D. J. WIJNKOOP.

Uitgave der Soc. Dem. Partij
8 bladz. gr. 8°, Prijs 2 cents.

Tot 50 ex. 10 pct. korting. Boven 50 ex. 20 pct. korting.
Bestellingen te richten aan de Administratie:
Lijnbaansgracht 304 a, Amsterdam, of aan de brochure-handelaars der Soc. Dem. Partij.

De Balkan-Oorlog en de Internationale.

Er is in de laatste dagen een vrij groote helderheid gekomen in de internationalen toestand.

De oorlogstoestand is nu zoo, gelijk onze lezers zullen weten, dat Turkije niet meer in staat is zich tegen de legers der Balkanvorsten te verdedigen. De Ottomaansche legers zijn of verslagen of gedemoraliseerd. De Bulgaren staan op 50 K. M. van Konstantinopel en er is weinig twijfel meer, of ze kunnen de hoofdstad bezetten net als de Russen in Januari 1878. De grootste handelsstad Saloniki is in de handen der Grieken. De Serviërs zijn meester van Oud-Servië en het Sandzjak Novibazar, de Grieken van Thessalië. Slechts Albanië, het woeste bergland, waar de sneeuw reeds dik ligt, is nog niet in de handen der Balkanlegers.

Vreeslijk zijn de verliezen aan beide zijden geleden, want er is nu reeds gebleken, dat de Turken, ondanks de slechte verzorging en het gebrek aan organisatie, in verscheidene slagen nog wonderen van standvastige en taaië kracht hebben getoond en dat de verbonden ook geweldig hebben geleden. De overwinning is behaald door de Westersche techniek over de Oostersche routine en zorgeloosheid, die tengevolge van het tijdvak van overgang, waarin Turkije verkeerde, nog verergerd werden door gebrek aan leiding en organisatie. Maar de overwinning heeft de arme en door het Europeesche kapitaal uitgezogen Balkanstaten toch op elk gebied ontzaglijke inspanning gekost.

Maar nu het eenmaal zoover is, nu de vredesonderhandelingen dienen te beginnen, nu komen de groote moeilijkheden om een toestand te scheppen, die althans eenigszins duurzaam is. En nu is reeds zooveel duidelijk, dat de verbonden Balkanstaten — gelijk te verwachten was — geen bevredigende oplossing zullen vinden voor de moeilijkheden op het Balkanschiereiland. De drie groote moeilijkheden zijn daarbij de positie van Roemenië, van de Albanezen en het lot van Konstantinopel. Wat het laatste betreft is er geen ernstig gevaar. Zooveel schijnen de Balkanvorsten ook in te zien, dat Konstantinopel voorloopig aan Turkije moet worden overgelaten. Voorloopig, want, zooals wij reeds zeiden, er is slechts èen oplossing, die den vrede op den Balkan duurzaam zou grondvesten en die oplossing willen de Balkanvorsten en bourgeoisieën niet. Dus kan de toestand slechts een voorloopige zijn en zal een nieuwe strijd uit dezen volgen.

Maar ernstiger is voor 't oogenblik de toekomst van de Albanezen en de houding van Roemenië. Het laatste wil „compensatie”, schadeloosstelling, als Bulgarije groter wordt. En Servië wil blijkbaar de hand leggen op Albanië, geheel of ten deele. Het schendt daarmee natuurlijk het nationaliteitsbeginsel, waarvoor het zoogenaamd den oorlog is begonnen, maar nu komen de kapitalistische belangen der jonge Servische bourgeoisie, die daarbij steunt op de boeren en de intellectueelen, in strijd met dat beginsel en... het beginsel wordt op de mesthoop gesmeten. Want het is een praatje, dat de Albanezen niet in staat zouden zijn tot zelfbestuur.

Het gevaarlijke van den toestand is nu echter vooral dit, dat de Donau-monarchie zich van het optreden der Serven tegen Albanië bedient als een voorwendsel om Servië den toegang tot de zee, de Adriatische Zee, te beletten, waarop het recht heeft. Maar die toegang hoeft niet door Albaansch land, maar kon door Servisch land gaan, want ten Noordwesten van Montenegro is alles Servisch land, dat echter in handen der Habsburgsche monarchie is. De Habsburgsche dynastie eischt nu niet meer het Sandzjak, maar zij wil niet, dat de Servische soldaten oprukken naar de San Giovanni di Medua of Durazzo en achter de Habsburgsche dynastie staat het heele Drievoudig verbond, Duitschland en Italië, dat, gelijk vanzelf spreekt, het in dezen met den bondgenoot eens is, want Italië blijft Albanië beschouwen als tot zijn invloedssfeer behoorend. Ongetwijfeld is dat veto van de Habsburgers voor de Servische eischen een ernstig gevaar. De fouten in vroegere jaren begaan, ook door de Serviërs, wreken zich nu. Was Bosnië en Herzegowina, de kernlanden van het Servische volk, niet aan de Donau-monarchie ten deel gevallen — op 't oogenblik wonen verreweg de groote massa van de Serviërs niet in Servië, maar in de Donau-monarchie — dan zou de oplossing zeer gemakkelijk zijn, want dan kon Servië door Servisch gebied aan zee komen. Nu is er bijna geen oplossing mogelijk, die voor beide partijen eenigszins aannemelijk is. Reeds slaan de Servische bladen een even heftigen toon tegen Oostenrijk aan als in 1909, na de inlijving van Bosnië door de Donau-monarchie en 't lijdt geen twijfel of de Servische natie in massa is op 't oogenblik desnoods bereid een oorlog met de Donau-monarchie te beginnen, indien deze haar eischen dwarsboomt. Doch een dergelijke oorlog zou natuurlijk slechts door Servië te voeren zijn, indien het daarbij op den steun van zijn bondgenooten tegen Turkije kon rekenen. Wat hoogst twijfelachtig is. Dat Rusland het voor Servië zou opnemen, d.w.z. desnoods een oorlog met de Donau-monarchie en met Duitschland zou beginnen om Servië aan een haven te helpen, is, voor wie de geschiedenis van de verhouding Rusland-Servië en den tegenwoordige omstandigheden kent, waarin Rusland zich bevindt, een onzinnigheid, en vele Deutsche partijbladen, die dit sprookje meehelpen opdisschen, deden beter dit na te laten. Want ook zoo is de toestand ernstig genoeg.

Behalve het dreigende conflict Oostenrijk-Servië en Bulgarije-Roemenië, is daar immers nog een ander groot gevaar. Het is dit: wie de Engelsche politiek kent, is er zeker van, dat Engeland gebruik zal maken van de

omstandigheden ten einde een compensatie te erlangen, m. a. w. net als in 1878 zijn «versterktenweg» naar Indië uit te breiden. Het waarschijnlijkste is wel dit, dat het bij deze gelegenheid beoogt Egypte, dat nog altijd nominaal tot Turkije behoort, definitief te annexeren en daarmee den eersten steen te leggen tot de stichting van een groot Engelsch-Arabisch Rijk, dat den weg naar Indië geheel zal beheerschen. Doet Engeland dit, dan zal men zeker ook pogingen zien om Syrië in de invloedssfeer van Egypte te betrekken. Daar ligt het dreigende gevaar van den Balkanoorlog en zijn gevolgen

* * *

Tegenover dat dreigende gevaar heeft de Internationale de plicht tot scherpere actie over te gaan dan tot nu toe het geval is geweest.

De Oostenrijksche arbeiders moeten door een daad bewijzen, dat zij geen oorlog met Servië willen: de dynastieke belangen der Habsburgers zijn niet de hunne, maar aan de hunne tegenovergesteld.

De Engelsche arbeiders moeten de vlootdemonstraties van hun regeering: een halt toeroepen. Egypte voor de Egyptenaren zij hun leus; weg met het Engelsche imperialisme.

Ziehier de grootsche taak voor het buitengewone congres der Internationale op 24 November a. s. te Bazel. Hopen wij, dat het dien stap zal doen. Dat het voor het eerst de arbeiders zal aansporen van woorden tegen het Imperialisme tot daden over te gaan. v. R.

De Nieuwe Kracht.

Algemeen heerscht de opvatting, dat de beschaafde wereld, het kapitalistische Europa, in langen tijd niet zóó direkt vóór het gevaar van een algemeenen volkerenoorlog stond als thans. Iets wonderbaarlijks of onverwachts kan daarin zeker niet gelegen zijn. Oorlog en geweld zijn onafscheidelijk van het kapitalisme. Zijn bestaan bestaat in voortdurende uitbreiding van zijn gebied en gewelddadige revolutioneering van al het oude, en daarbij brengt het kapitalisme natuurlijk hetzelfde grondprincipe in praktijk, dat de kapitalistische produktie, de tegenwoordige arbeid beheerscht: Verspilling van menschenlevens tot grooter voortbrenging van winst, zonder rekening te houden met wat ook. Toen het kapitalisme in West Europa opkwam en de macht kreeg, schiep het zich in een reeks van oorlogen door drie eeuwen heen, van de tachtigjarige oorlog tusschen Holland en Spanje in de 16e eeuw af tot de Fransch-Duitsche oorlog van 1870—71 toe, de vast in elkaar getimmerde nationale staten, die het voor zijn ontwikkeling noodig had. Thans zet dit proces zich steeds verder naar het Oosten voort. De Balkanoorlog — als resultaat van het indringende kapitalisme — wil zeggen het scheppen van moderne staten op de puinhoopen van het oude Ottomaansche Rijk, dat als één geheel tot deze verandering niet in staat was.

Maar dit Oosten van Europa is ook door het Europeesche groot-kapitaal uitverkoren als uitbuitingsgebied en koloniaal land. Daar zoekt Europa, gelokt door het uitzicht op reusachtige winst, kapitaal te beleggen. Daar zijn de groote belangentegenstellingen der verschillende kapitalisten-groepen, waar achter de Europeesche Regeeringen staan. De ineenstorting van het Turksche Rijk maakt deze imperialistische tegenstellingen aktueel. De ontkenning, die men steeds opschoof of door een spel van diplomatieke intriges meende te kunnen vervangen, staat ineens als een dreigende noodzakelijkheid voor de Mogendheden, en de mogelijkheid, dat deze ontkenning tot een Europeesche oorlog voert, is niet uitgesloten. Maar zoo'n Europeesche oorlog draagt een heel ander karakter dan de Balkan-oorlog, en ook dan elke vroegere West-Europeesche oorlog. De vroegere oorlogen, evenals de Balkan-oorlog van het moment, droegen het karakter van *nationale oorlogen*, die vrij baan moesten maken voor het nog opkomende kapitalisme. Maar een Europeesche oorlog nu zou een *imperialistische oorlog* zijn, een oorlog van het hoog-ontwikkelde, reeds tot ondergang rijpe kapitalisme. Die vroegere oorlogen sleepten de heele bevolking mede, want juist doordat ze nieuwe banen voor de ontwikkeling openden, werden ze als een noodzakelijkheid gevoeld. De weinige sociaaldemokraten, die hun stem tegen de oorlog verhieven, vertegenwoordigden de toekomst, die zich na de oorlog sterk ontwikkelen zou. De moderne imperialistische oorlog daarentegen zou slechts ten gerieve van een kleine groep van groot-kapitalisten worden gevoerd. En deze tegenstelling treedt het scherpst op in het feit, dat thans voor het eerst in de geschiedenis van het kapitalistische Europa een nieuwe kracht op het wereldtoneel optreedt, en wel het georganiseerde proletariaat, dat als vredesmacht in de internationale politiek ingrijpt.

Het Manifest van het Internationaal Bureau (opgenomen in «De Tribune» van 2 November j.l.) spreekt uit, wat diep in de harten van het klassebewuste

proletariaat van alle landen leeft: dat n.l. tegenwoordig **groote massa's van de bevolking** van een oorlog niet alleen niets weten willen, maar ook **van zins zijn, met alle kracht het uitbarsten van een oorlog te verhinderen**. Terwijl tot dusverre de Regeeringen en diplomaten gewend waren over het lot der volkeren in de buitenlandsche politiek soeverein te beslissen, treedt hun tegenwoordig voor het eerst de wil van het volk als een zelfstandige macht tegemoet, die met zijn eigen bewust inzicht hun plannen doorkruist, en hen dwingt daarmee rekening te houden.

Het is waar, ook deze soevereiniteit van de Regeeringen was slechts schijn, en ze hebben steeds rekening moeten houden met de wil en de stemming van het volk. De vroeg kapitalistische oorlogen waren alleen mogelijk, omdat die oorlogen door de wil van de groote doorslaggevende massa's van het volk werden gedragen, of ten minste geen weerstand ondervonden bij de volksmassa's. Daarop berust ook het vertrouwen van het proletariaat, dat zijn proletarische aktie tegen den oorlog niet vruchteloos zal zijn. Wanneer in deze akties een vastbesloten vijandigheid bij de massa's blijkt tegen de oorlog, dan oefent dat een sterke druk uit op de Regeeringen, en maant het hen aan tot voorzichtigheid. Maar men kan dit nog niet omkeeren en aannemen, dat het ter voorkoming van een modern-imperialistische oorlog genoeg zou wezen, dat de Regeering bemerkt, dat de oorlog bij de groote massa's van het volk niet populair is. De groot kapitalistische ontwikkeling heeft ontzaglijke machtsmiddelen, zoowel moreel als materiëel, in handen van de Regeeringen gelegd, opdat zé daarmee de groeiende, revolutionaire tegenstand van het proletariaat zouden tegenhouden. Ze zijn eraan gewend, de volksmassa's als onderdanen te beschouwen, die men kan dwingen, die eenvoudig te gehoorzamen hebben, en op wier wil men geen acht hoeft te slaan. Nu de eens zoo machtige nationale frase niet meer trekt, beproeft men het proletariaat met de geweldmiddelen van de militaire wetten vrees aan te jagen, en doet alsof die wetgeving iets bijzonder heiligs heeft. Zoo zal de heerschende klasse maar al te licht gelooven, (ook tegen de uitgesproken vredeswil van het proletariaat in, welks uitingen ze dan eenvoudig tracht te onderdrukken), haar oorlogswil te kunnen doorzetten, als maar de inzet, het aan de orde zijnde imperialistische belang, belangrijk genoeg schijnt. En evenals de heele binnenlandsche politiek door de klassenstrijd tusschen bourgeoisie en proletariaat wordt beheerscht, zoo zal ook de **strijd der arbeiders tegen de oorlog slechts als een Klassenstrijd kunnen worden gevoerd**, waarin alle beproefde of dienstig schijnende methoden van de politieke strijd gebruikt zullen worden.

Het Internationaal Bureau besloot tot bijeenroeping van een Internationaal Kongres, (den 24^{en} Nov. a.s.), om aan het protest en het optreden der arbeiders tegen de oorlog de grootst mogelijke eensgezindheid en uitwerking te geven. Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat eerst dit Kongres de strijdmethoden moet vaststellen en beslissen. De strijdmiddelen zijn bekend en reeds in Brussel (in de Oktobervergadering van het Internationaal Bureau) genoemd: **Vooral optreden van de massa's**, een aktie die in haar sterkste vorm — de massale staking — een geweldige druk op de Regeering en de heerschende klasse kan uitoefenen. Het zal niemand invallen, met deze akties juist tot na het kongres te wachten. De wereldgeschiedenis wacht niet tot de Internationale haar Kongres heeft voorbereid en gehouden. Morgen kan ze reeds nieuwe situaties scheppen, die tot handelen dwingen. De wereldgeschiedenis wordt evenmin op Socialistische Kongressen als in het algemeen in de Parlementen gemaakt, maar in de werkelijke klassenstrijd, waar de macht der klassen op elkaar botsen. **Daarom besloot het Kongres van de Deutsche Sociaaldemokratie in Oostenrijk dan ook reeds, in overeenstemming met het Manifest van het Bureau, een krachtige massale aktie tegen de oorlog te ontwikkelen.**

En om nog een andere reden kan de proletarische aktie niet enkel door een Kongres worden besloten. De nieuwe kracht, die thans in de Wereldgeschiedenis ingrijpt, is niet een afgeronde grootheid, die als een zevende Mogendheid in de politiek der Groote Mogendheden meesprekt. Het is een wordende, zich verbredende macht, die slechts in den strijd kan groeien. Het is de uitdrukking van de diepste hartstocht der massa's, die hun eigen lot in de hand willen nemen. Geen mensch, ook de meest klaar begrijpende Sociaaldemokraat niet, kan weten welke mogelijkheid tot macht in de schoot der geknechte massa's rust, welke krachten daar sluimeren, krachten, die op het oogenblik der beslissing, als het om zijn of niet-zijn gaat, uitbarsten, en de massa's in staat stellen tot ongekende daden en hen tot gansch nieuwe menschen maken. En ook degen, die die

